

Cerbera (Chrastoun)

čeleď: Apocynaceae

Rodové jméno pochází od jména bájného 3hlavého psa Kerbera. Roste v tropické Asii, Austrálii, Madagaskaru a Seychelách v podobě stálezeleného keře nebo stromu. Při poranění roní bílý latex. Listy jsou střídavé až spirálovité a mají 20 - 30 párů žilek. Květenstvím je terminální vrcholík, vlastní květy mají hluboce rozeklaný kalich, koruna je nálevkovitá, bílá až žlutá, trubka u báze válcovitá, na konci zvonkovitá a má 5 širokých zakulacených laloků. Plodem je zploštělá peckovice. Je jedovatý.

Vyžaduje teplo, plné slunce, vysokou vzdušnou vlhkost a dobře propustnou půdu bohatou na živiny.

Množí se semeny nebo řízků.

Cerbera dumicola

oblasti: Queensland

Roste v Austrálii v podobě keře nebo stromu. Dorůstá výšky do 4m. Listy jsou eliptické, zpravidla laločnaté a vykrajované, tupé nebo špičaté, dlouhé 5 - 17cm, široké 1,5 - 6cm, žilnatinu tvoří 14 - 18 párů žilek a řapíky jsou dlouhé 0,5 - 1,2cm. Květenství je zpravidla max. 30tičetné, vlastní květy mají 3,1 - 4,5cm stopky, délku 1,5 - 1,8cm, kališní lístky jsou vejčitékopinaté, dlouhé 8 - 9mm, koruna je bílá, trubka dlouhá 1 - 1,1cm, laloky jsou vejčité až obvejčité a dlouhé 8 - 9mm. Plody jsou vejčitékulovité, dlouhé 5,5cm a široké 4cm.

Cerbera floribunda

oblasti: Melanésie, Papua-Nová Guinea, Queensland, Sulawesi (Celebes)

Roste v Austrálii a Nové Guineji v podobě stromu. Dorůstá výšky do 30m. Listy jsou mírně kopinaté, špičaté, dlouhé 9 - 24cm, široké 2 - 5cm, žilnatinu tvoří 13 - 20 párů žilek a řapíky jsou dlouhé 3 - 4cm. Květenství bývá zpravidla více než 50tičetné, květy mají 2 - 3cm stopku, délku 1,8 - 2cm, kališní lístky jsou vejčitékopinaté, dlouhé 5 - 6,4mm, koruna je bílá nebo narůžovělá, dlouhá 0,8 - 1,2cm a laloky jsou kopinaté a dlouhé 0,7 - 1cm. Plody jsou eliptické, modré a dlouhé 9 - 11cm.

Cerbera inflata

oblasti: Papua-Nová Guinea, Queensland

Roste v Austrálii v podobě stromu. Dorůstá výšky do 30cm. Listy jsou mírně kopinaté, zašpičaté, dlouhé 8 - 34cm, široké 1,8 - 7cm, báze klínovitá, žilnatinu tvoří 33 - 37 párů žilek a řapíky jsou dlouhé 2 - 3,7cm. Květenství bývá zpravidla více než 50tičetné, květy mají 0,1 - 1,5cm stopku, délku 1,8 - 2,7cm, kališní lístky jsou kopinaté, dlouhé 4 - 8mm, koruna je bílá až béžovorůžová, trubka dlouhá 1,5 - 1,8cm, laloky jsou obvejčité a dlouhé 6mm. Plody jsou eliptické, růžovofialové a dlouhé 6 - 7mm.

Cerbera laeta

oblasti: Papua-Nová Guinea

Roste na Papui-Nové Guineji.

Cerbera manghas (Chrastoun sladkomléký)

oblasti: Bangladéš, Filipíny, Guangdong, Guangxi, Indie, Indonésie, Japonsko, Kambodža, Laos, Madagaskar, Nová Guinea, Srí Lanka, SV Austrálie, Tanzanie, Tchaj-wan, Tichý oceán

Roste od Číny a Japonska po Austrálii v podobě stálezeleného mléčího stromu nebo keře. Dorůstá výšky do 8 (i 12 - 25)m při průměru kmene 70cm. Borka je šedohnědá. Větve vyrůstají v přeslenech. Listy jsou střídavé, vejčité až obvejčité, špičaté, kožovité, dlouhé 6 - 37cm, široké 2,3 - 7,5 (i 8)cm, báze je klínovitá, žilnatinu tvoří 20 - 30 párů žilek a řapíky jsou dlouhé 1,5 - 6cm. Květenstvím je úžlabní lata na 5 - 20cm stopce, vlastní květy jsou 5tičetné, mají 1 - 2cm stopku, průměr 3 - 7cm, koruna je řepicovitá, bílá, uprostřed narůžovělá až žlutá, trubka má délku 1,5 - 4cm, laloky jsou zpětně zahnuté, vejčité, špičaté a dlouhé 1,5 - 2,5cm. Plody jsou vejčité, červené, dlouhé 5 - 8cm, široké 4 - 6cm a obsahují 1 semeno.

Vyhovují ji okraje řek.

Cerbera odollam

oblasti: Bangladéš, Indie, Indočína, Indonésie, Queensland, Srí Lanka, Tichý oceán

Roste od Indie přes jihovýchodní Asii po Austrálii.

Další informace:

<http://databaze.dendrologie.cz/index.php?menu=4&id=1856>

<https://botany.cz/cs/cerbera-manghas/>

<https://www.rostliny.net/>